Otakárek fenyklový

Papilio machaon

Schwalbenschwanz / Old World Swallowtail

Foto: Jiří Bohdal

Létající radost

My motýli se chlubíme tím, že spolu s brouky patříme k nejpočetnějším řádům v živočišné třídě zvané hmyz. Naší další chloubou jsou dva páry křídel složené z barevných šupinek. Barvičky na nich díky odrazům světla vytváří nádherné obrazce. Takovou krásu si nenecháváme jen pro sebe. Děláme radost každému, s kým se při poletování krajinou potkáme. Uvidíme se v rozkvetlé šumavské přírodě i s vámi?

1. úkol:

Motýli se vyvíjejí „proměnou dokonalou". Napište, jak se nazývají jednotlivá vývojová stádia, a zakroužkujte část vývoje, díky které se říká této proměně „dokonalá".

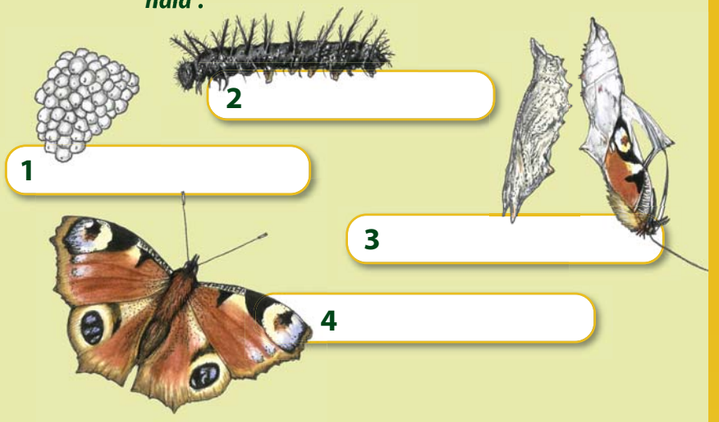

2. úkol:

Skřítkovi Rašeliníčkovi a Luční víle se pomíchali létající kamarádi. Spojte do hnědé cestičky druhy z rašeliniště a do zelené cestičky druhy z louky. Přiveďte je pak cestičkou k jejich víle nebo skřítkovi.

Kde přátelství kvete

Milé děti, **poznejte pestrý život nás motýlů. Pestrý není jen díky rozmanitým barvám a vzorům na našich křídlech, ale také vývojem, kterým procházíme od vylíhnutí z vajíček až po narovnání křídel dospělého motýla. Další rozmanitost souvisí s naším domovem – my, členové obrovské rodiny hmyzu, potřebujeme k životu spoustu kvetoucí zeleně. A tak obýváme krajinu bohatou na rostliny – krajinu, kde i po posečení či pastvě luk pořád něco roste a kvete. Rostliny totiž motýlům poskytují potravu a prostor ke kladení vajíček i k růstu a zakuklení housenek. Kamarádkám rostlinám na oplátku významně pomáháme s opylováním, když létáme z květu na květ.**

3. úkol:

Modrásek ušlechtilý občas využívá soužití s mravenci. Jaké to přináší výhody jemu i mravencům? Přiřaďte čísla od obrázků k odpovídajícím popiskům.

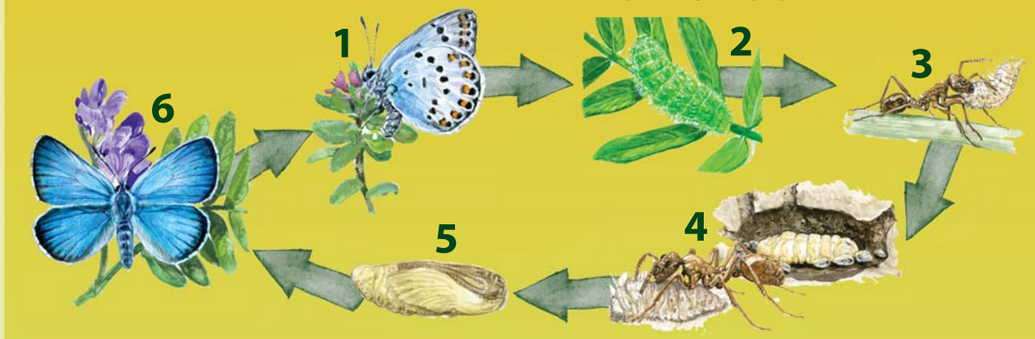

- [ ] ***A. Před zimou se housenka v mraveništi zakuklí.***
- [ ] ***B. Z vajíček se na živné rostlině vylíhla housenka.***
- [ ] ***C. Samička klade vajíčka na rostlinu.***
- [ ] ***D. Na jaře se vylíhne dospělý motýl.***
- [ ] ***E. Mravenci v mraveništi housenku krmí. Za odměnu od ní získávají sladkou šťávu.***
- [ ] ***F. Housenka se z rostliny nechává odnést do mraveniště.***

4. úkol:

Pcháč na obrázku pohostil spoustu druhů motýlů. Doplňte písmenka do jejich názvů. Obrázek Vám napoví, která písmenka to jsou. Seřazením písmenek dle čísel vám vyjde tajenka s latinským názvem řádu „motýli".

OKÁČ [9]U[D][4]OPÁSNÝ

BABOČKA [3]AVÍ OKO

ŽLUŤÁS[2]K ŘEŠETLÁK[5]VÝ

VŘE[7]ENUŠK[10] OBECNÁ

[6]ER[1]ERŤOVEC V[8]LKÝ

Tajenka:										
			I	D						
1	2	3		4	5	6	7	8	9	10

5. úkol:

Z očí do očí: Přiřaďte k obrázkům hmyzu detaily „obličejů" a odpovídající popisky.

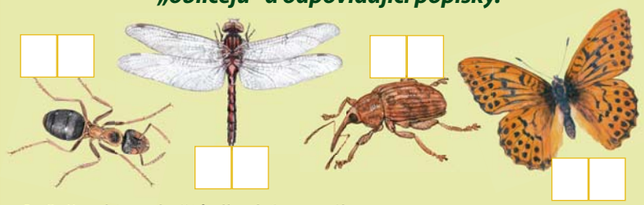

A. Saji nektar z květů dlouhým sosákem.
B. Kusadly nosím a koušu předměty větší a těžší, než jsem sám.
C. Chytám vymrštěním masky jiný hmyz.
D. Vrtám otvory do ořechů pomocí „nosíku".

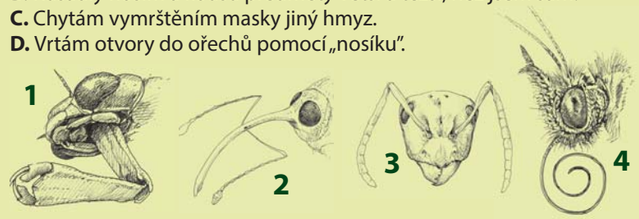

6. úkol:

Motýli potřebují hostitelské rostliny. Jak se jmenují ty vyobrazené, které patří k velmi oblíbeným?

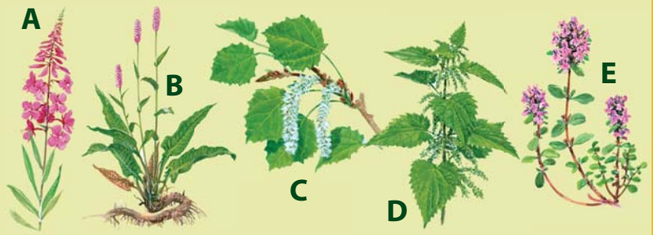

7. úkol:

Pomíchaná křídla: Opravte obrázky a získejte tak správné názvy motýlů.

Správná řešení: ***1. ÚKOL:*** *vajíčka, housenka, kukla (= proměna dokonalá), dospělec;* ***2. ÚKOL:*** *Luční víla - 3, 4, 5, 8, Rašeliníček - 1, 2, 6, 7;* ***3. ÚKOL:*** *1C, 2B, 3F, 4E, 5A, 6D;* ***4. ÚKOL:*** *1-L, 2-E, 3-P, 4-D, 5-O, 6-P, 7-T, 8-E, 9-R, 10-A, tajenka: lepidoptera;* ***5. ÚKOL:*** *mravenec - 3B, vážka - 1C, nosatec - 2D, perletovec - 4A;* ***6. ÚKOL:*** *A - vrbovka úzkolistá, B - rdesno hadí kořen, C - topol osika, D - kopřiva dvoudomá, E - mateřídouška vejčitá;* ***7. ÚKOL:*** *batolec duhový, bělásek řeřichový, modrásek očkovaný, ohniváček modroleský; babočka kopřivová, hnědásek jitrocelový.* ***Ilustrace:*** *MVDr. Pavel Procházka, Ing. Alena Fraitová;* ***fotografie:*** *Jiří Bohdal;* ***příprava:*** *Mgr. Stanislav Čvrtník,* ***sazba a zlom:*** *Mgr. Václav Hrabo.*